

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

Datum 24 november 2015
Betreft beslissing op bezwaar Wob-verzoek afspraak Staat Air
France-KLM

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Bijlage(n)
1

Geachte

Bij brief van 30 juni 2015, ontvangen op 1 juli 2015, heeft u een bezwaarschrift ingediend tegen mijn besluit van 27 mei 2015 met kenmerk IenM/BSK-2015/101403.

Met deze brief wordt op uw bezwaarschrift beslist.

Besluit

Ik verklaar uw bezwaarschrift deels gegrond, omdat bij de heroverweging in het kader van de bezwaarprocedure is gebleken dat in enkele documenten ook feiten staan die gescheiden kunnen worden van de persoonlijke beleidsopvattingen en nu alsnog openbaar worden gemaakt.

Verloop van de procedure

Het verzoek van 4 maart 2015 om, op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob), informatie openbaar te maken over de fusie van Air France en KLM, is door mijn ministerie op 5 maart 2015 ontvangen.

Bij besluit van 27 mei 2015, IenM/BSK-2015/101403 is uw verzoek om informatie openbaar te maken over de fusie van Air France en KLM gedeeltelijk toegewezen.

Bij brief van 30 juni 2015, ontvangen op 1 juli 2015, heeft u hiertegen een bezwaarschrift ingediend.

Bij brief van 11 augustus 2015 heb ik u laten weten dat ik gebruik maak van de wettelijke bevoegdheid, de beslissing met zes weken te verdagen.

Bij brief van 13 augustus hebt u te kennen gegeven af te zien van het recht te worden gehoord.

Gedurende de heroverweging in het kader van de bezwaarprocedure is gebleken dat er belanghebbenden zijn. De zienswijze van de derde belanghebbenden heb ik, gelet op de zorgvuldigheid, in mijn belangenafweging meegenomen. Zie het

onderdeel Overwegingen ten aanzien van de gronden van bezwaar van dit besluit.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Uw bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na bekendmaking van het besluit. Het voldoet ook aan de overige door de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) gestelde eisen zodat het bezwaarschrift ontvankelijk is.

Beoordeling van het bezwaar

Wettelijk kader

Op grond van artikel 1 onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid.

Volgens artikel 3, vijfde lid, van de Wob wordt een verzoek om informatie ingewilligd tenzij één of meer van de uitzonderingen of beperkingen van artikel 10 en 11 zich voordoen.

Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie op grond van de Wob achterwege blijft voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie op grond van de Wob achterwege blijft voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie op grond van de Wob eveneens achterwege blijft voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt onder meer dat over persoonlijke beleidsopvattingen met oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm.

Gronden van uw bezwaar

In uw bezwaarschrift heeft u - kort samengevat - aangevoerd dat:

- a) feitelijke informatie, waaronder afgeleide prognoses en beleidsalternatieven, die zijn neergelegd in de documenten openbaar gemaakt moeten worden;
- b) besluiten en besluitenlijsten opgenomen in advies- en gespreksnota's openbaar gemaakt moeten worden;

c) gespreksnota's (gedeeltelijk) openbaar gemaakt moeten worden;
d) gespreksnotities en/of gespreksverslagen (hierna: gespreksverslagen) niet vermeld staan op de inventarislijst terwijl het hoogstwaarschijnlijk is dat deze wel zijn gemaakt naar aanleiding van gesprekken.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Overwegingen ten aanzien van de gronden van bezwaar

Met betrekking tot de gronden van het bezwaar overweeg ik het volgende.

ad a. Feitelijke informatie

U voert aan dat over de in de documenten op de inventarislijst vervatte feitelijke gegevens waarop het verzoek betrekking heeft, waaronder uit die gegevens afgeleide prognoses en beleidsalternatieven, wel informatie moet worden verstrekt. Feitelijke informatie zoals data van de nota en titels waarmee het onderwerp van de nota worden aangeduid mag volgens u dan ook niet worden geweigerd. Deze informatie is volgens u dan ook niet zodanig verweven met persoonlijke beleidsopvattingen dat deze niet los daarvan is te bezien.

Intern beraad en persoonlijke beleidsopvattingen

Documenten met nummers 4 t/m 6, 11, 14, 16, 17 en 19 t/m 24 zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Deze heb ik derhalve niet openbaar gemaakt. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Bij de heroverweging in het kader van de bezwaarprocedure is echter gebleken dat in de genoemde documenten ook feiten staan die gescheiden kunnen worden van de persoonlijke beleidsopvattingen en nu alsnog openbaar worden gemaakt. Het gaat veelal om de aanleiding en titels van de nota's, eventuele tussenkopjes, weergave van geldende wet- en regelgeving of van feitelijke, veelal openbare, informatie. Deze informatie maak ik nu openbaar.

Voor zover in de documenten feitelijke informatie staat die niet openbaar wordt gemaakt, is deze informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat deze daar niet los van kan worden gezien. Het is vaste rechtspraak dat feitelijke gegevens die zo nauw zijn verweven met persoonlijke beleidsopvattingen dat het niet mogelijk is ze te scheiden, evenmin openbaar worden gemaakt.

Belang van betrekkingen van Nederland met andere staten

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

Bij bepaalde passages uit het document met nummer 5 is het belang van de betrekkingen van Nederland met Frankrijk in het geding. Dit belang zou kunnen worden geschaad indien de hier bedoelde informatie openbaar wordt gemaakt. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid aangezien het openbaar maken van de betreffende informatie zou kunnen leiden tot stroeve verhoudingen van Nederland met de genoemde autoriteiten, met als gevolg dat de contacten ernstig onder druk komen te staan en hierdoor de internationale betrekkingen schade zullen ondervinden. Ik heb

daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Voorkomen van onevenredige benadeling van bij de aangelegenheid betrokken rechtspersonen

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

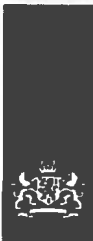
Bij bepaalde passages uit documenten met nummer 6 is in het kader van de heroverweging in bezwaar het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van bij de aangelegenheid betrokken rechtspersonen van belang, in dit geval KLM. Het betreft informatie die door KLM vertrouwelijk aan het ministerie is medegedeeld inzake de invulling van de staatsgaranties voor KLM, waaronder bedrijfsmatige beslissingen inzake de Nederlandse stichtingen SAK 1 en SAK 2 en informatie over de eigendomsstructuur van KLM. Gelet op de aard en de inhoud van de gevraagde informatie staat artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob aan openbaarmaking in de weg. Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou het bedrijf namelijk onevenredig kunnen benadelen dan wel concurrenten, leveranciers of afnemers onevenredig kunnen bevoordelen. Bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat bedrijfsvertrouwelijke of anderszins concurrentiegevoelige informatie vertrouwelijk blijft. Openbaarmaking van de inhoud van de contacten met de KLM zou tot een onevenredige benadeling kunnen leiden van de Nederlandse overheid en de KLM, omdat aannemelijk is dat openbaarmaking de verhoudingen zal belemmeren en daarmee constructief overleg ook voor de toekomst ernstig kan frustreren. Het belang bij het voorkomen van onevenredig nadeel weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking. Gelet hierop maak ik bepaalde passages uit het document met nummer 6 niet openbaar.

Belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

In het kader van de heroverweging in bezwaar merk ik wat betreft de documenten met nummers 4 t/m 6, 11, 14, 16, 17 en 19 t/m 24 het volgende op. In deze documenten staan persoonsgegevens, zoals handtekeningen, namen en contactgegevens.

Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie, geen informatie wordt verstrekt als het belang van het verstrekken van informatie ingevolge deze wet niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob. Het gaat hierbij ook niet om ambtenaren die uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden.

Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Gelet hierop maak ik de persoonsgegevens uit de genoemde documenten, met uitzondering van ambtenaren en werknemers van KLM die uit hoofde van functie in de openbaarheid treden, niet openbaar.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Uw bezwaar is deels gegrond. Documenten 4 t/m 6, 11, 14, 16, 17 en 19 t/m 24 worden alsnog deels openbaar gemaakt.

ad b. Besluiten en besluitenlijsten

U voert aan dat indien in de advies- en gespreksnota's ook besluiten en besluitlijsten zijn opgenomen, deze openbaar moeten worden gemaakt.

De documenten waarop uw verzoek betrekking heeft bevatten echter geen besluiten of besluitenlijsten.

Uw bezwaar is ongegrond.

ad c. Gespreksnota's

U voert aan dat de gespreksnota's alsnog gedeeltelijk openbaar moeten worden gemaakt. In deze nota zijn volgens u hoogstwaarschijnlijk feiten opgenomen met betrekking tot het gesprek. In de gespreksnota's staan volgens u bovendien standpunten die het ministerie van Infrastructuur en Milieu voor zijn rekening neemt en geen standpunten van ambtenaren.

Ten eerste voert u aan dat feitelijke informatie openbaar moet worden gemaakt. Voor de overwegingen ten aanzien van deze bezwaargrond verwijs ik naar mijn overwegingen onder ad a. Ten tweede voert u aan dat de gespreksnota's de standpunten van de minister van Infrastructuur en Milieu weer zouden geven, en niet die van de ambtenaar zelf. Gelet hierop wil ik benadrukken dat de bedoelde nota's opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad. De gespreksnota's zijn bedoeld ter voorbereiding van gesprekken van de bewindspersoon met andere partijen over verschillende bestuurlijke aangelegenheden inzake luchtvaart. De nota's bevatten ambtelijke adviezen over de onderwerpen die in het gesprek mogelijk aan de orde komen. Een persoonlijke beleidsopvatting is een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten. De adviezen in de hier bedoelde gespreksnota's zijn dan ook persoonlijke beleidsopvattingen en geven niet noodzakelijkerwijs het standpunt van het bestuursorgaan weer. Voor zover er ook feitelijke informatie in de documenten staat die niet openbaar wordt gemaakt, is die informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien.

Zoals onder ad a. al is overwogen, is uw bezwaar is deels gegrond. Documenten 4 t/m 6, 11, 14, 16, 17 en 19 t/m 24 worden alsnog deels openbaar gemaakt.

ad d. Gespreksverslagen

U voert aan dat het hoogstwaarschijnlijk is dat gespreksverslagen zijn gemaakt naar aanleiding van de gesprekken waarvoor gespreksnota's zijn opgesteld. Ook in

het kader van de heroverweging in de bezwaarprocedure zijn echter geen gespreksverslagen aangetroffen in het documentbeheersysteem of het archief van het ministerie.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Uw bezwaar is ongegrond.

Ambtshalve heroverweging in bezwaar

Los van de gronden die u in bezwaar aanvoert, constateer ik ambtshalve in het kader van de heroverweging in het kader van de bezwaarprocedure dat bij documenten met nummers 4 t/m 6, 11, 14, 16, 17 en 19 t/m 24 ook bijlagen horen. Het gaat om documenten met nummers 5a t/m 5c, 6a t/m 6c, 14a en 14b, 16a t/m 16e, 17a, 19a t/m 19e, 20a en 21a t/m 21e.

Veel van deze bijlagen vallen echter niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek. In een aantal gevallen komt dat doordat de bijbehorende gespreksnota, zoals in het geval van documenten met nummers 20 t/m 24, een gespreksnota is waarin verschillende onderwerpen zijn opgenomen die tijdens het gesprek mogelijk aan de orde kunnen komen. Niet alle informatie in deze nota's heeft betrekking op uw Wob-verzoek. Deze documenten zijn in het kader van de heroverweging in het kader van de bezwaarprocedure om redenen van transparantie wel op de inventarislijst gezet. Dit betreft documenten met nummers 5b, 19f en 21a t/m 21e. Ik constateer daarnaast ambtshalve in het kader van de heroverweging in de bezwaarprocedure dat voor wat betreft document met nummer 3 in het besluit van 27 mei 2015 per abuis niet op de inventarislijst is gemeld dat dit document deels niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek valt, waar het afspraken tussen Air France en KLM betreft, waar de Staat niet bij betrokken is. Indien informatie uit een document niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek valt is dit aangegeven op de inventarislijst.

De door u verzochte informatie is deels neergelegd in documenten die ik in het kader van de bezwaarprocedure niet meer heb kunnen achterhalen en deze informatie kan derhalve niet openbaar worden gemaakt. Volgens de Wob ziet openbaarmaking op informatie neergelegd in documenten. Bestaan desbetreffende documenten niet meer, dan kunnen deze dus ook niet openbaar worden gemaakt. Enkele bijlagen bij de hiervoor genoemde documenten blijken, na zorgvuldig onderzoek in het documentbeheersysteem en archief van het ministerie, niet meer te achterhalen. Het gaat om documenten met nummers 6a t/m 6c, 16a, 16b, 16d, 16e en 19e. Het betreft onder meer concept-brieven, ambtelijke samenvattingen van openbare rapporten en een lijst met aanwezigen bij een bezoek aan KLM.

Intern beraad en persoonlijke beleidsopvattingen

Documenten met nummers 5a, 14a, 14b, 19d en 20a zijn bijlagen bij de onder ad a. genoemde documenten. Deze bijlagen zijn nota's en eveneens opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik maak de persoonlijke beleidsopvattingen en feitelijke gegevens die zo nauw zijn verweven met persoonlijke beleidsopvattingen dat het niet mogelijk is ze te scheiden, niet openbaar. Ik verwijs hiervoor naar mijn overwegingen onder ad a.

Voorkomen onevenredige benadeling van bij de aangelegenheid betrokken personen

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet

opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Bij (bepaalde passages uit) de documenten met nummers 5c en 19c is het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van bij de aangelegenheid betrokken rechtspersonen in het geding, in dit geval van KLM. Het betreft in deze documenten informatie die vertrouwelijk is medegedeeld of is toegezonden aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu inzake de invulling van de staatsgaranties voor KLM, waaronder bedrijfsmatige beslissingen inzake de Nederlandse stichting Assurances en informatie over de eigendomsstructuur van KLM. Bij een passage uit document met nummer 14a is het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van de Nederlandse overheid en Air France KLM in het geding. Het betreft in dit document informatie over de inhoud van de contacten met Air France KLM. Het is aannemelijk dat openbaarmaking de verhoudingen zal belemmeren en daarmee constructief overleg ook voor de toekomst ernstig kan frustreren. Het belang bij het voorkomen van onevenredig nadeel weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking. Ik verwijs hiervoor naar mijn overwegingen onder ad a. Ik maak het document met nummer 5c in zijn geheel niet openbaar. In document met nummer 14a en 19c maak ik bepaalde passages niet openbaar.

Belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

In het kader van de heroverweging in bezwaar merk ik wat betreft de documenten met nummers 5a, 14b en 19a t/m 19d het volgende op. In deze documenten staan persoonsgegevens, zoals handtekeningen, namen en contactgegevens.

Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie, geen informatie wordt verstrekt als het belang van het verstrekken van informatie ingevolge deze wet niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Gelet hierop heb ik besloten dat ik de persoonsgegevens uit de betreffende documenten, met uitzondering van ambtenaren en werknemers van KLM die uit hoofde van functie in de openbaarheid treden, niet openbaar maak. Ik verwijs hiervoor naar mijn overwegingen onder ad a.

Het resultaat van mijn afweging in deze beslissing op bezwaar is dat een aantal documenten alsnog deels openbaar wordt gemaakt. In de inventarisatielijst is aangegeven welke documenten het betreft.

Besluit

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen verklaar ik uw bezwaar deels gegrond en herroep het bestreden besluit voor wat betreft documenten met nummers 3, 4 t/m 5a, 5c, 6, 11, 14 t/m 14b, 16, 17, 17a en 19 t/m 19d, 20, 20a, 21 en 22 t/m 24. Deze documenten maak ik alsnog deels openbaar. Voor het overige handhaaf ik mijn besluit van 27 mei 2015, onder aanvulling van de motivering daarvan.

Openbaarmaking

De documenten die naar aanleiding van de heroverweging in de bezwaarprocedure alsnog deels openbaar worden gemaakt treft u bij dit besluit in kopie aan. Het document met nummer 16c is met het besluit van 27 mei 2015 reeds openbaar gemaakt en voor een ieder beschikbaar. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten. Voor dit document verwijst ik u naar de vindplaats zoals genoemd in de inventarislijst.

De openbaar gemaakte stukken worden op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Sharon A.M. Dijkma

BEROEPSCLAUSULE

U kunt tegen deze beschikking beroep instellen bij de sector bestuursrecht van de rechtbank Amsterdam, postbus 75850, 1070 AW Amsterdam. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop de beschikking u is toegezonden door de rechtbank zijn ontvangen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij <genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en bevat ten minste de naam en adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van dit besluit, en de gronden waarop het beroepschrift rust.

Van de indiener van het beroepschrift wordt griffierecht geheven door de griffier van de rechtbank. Nadere informatie over de hoogte van het griffierecht en de wijze van betalen wordt door de griffie van de rechtbank verstrekt.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons Kenmerk
IENM/BSK-2015/169889

Bijlage 1: Inventarislijst Wob-verzoek

Nr.	Datum	Auteur	Vorm	Titel en inhoud	Beoordeling	Wob
1	10/9/03	VenW	Nota	Nota t.b.v. bewindslieden-overleg 11/9 inzake KLM	Reeds openbaar	
2	24/9/03	Engering	Notitie	"Liever één vogel in de hand .. " . Resultaat en advies onderhand. namens Staat met AF en KLM	Reeds openbaar	
3	16/10/03		Contract	AF/State/KLM Agreement (o.a. staatsgaranties)	Deels openbaar	Art. 10.2.g
4	12/6/06	VenW	nota	Wijziging eigendom en zeggenschap KLM (verlenging SAK's)	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e
5	23/11/06	VenW	nota	Overleg met dhr. Van Wijk 24/11	Deels openbaar, valt deels buiten reikwijdte Wob-verzoek	Art. 11, 10.2.e
5a	November 2006	VenW	Bijlage	HDJZ advies Governance Structure KLM in AF-KLM	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.a, 10.2.e
5b	08/11/06	VenW	Bijlage	Monitor Staatsgaranties Netwerkkwaliteit Fusie Air France KLM	Valt buiten reikwijdte Wob verzoek	
5c		KLM	Presentatie	Governance structuur Air France KLM	Geweigerd	Art. 10.2.g
6	23/1/07	VenW	Nota	Handhaving staatsbelang en verlenging optie	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e, 10.2.g
6a		VenW	Bijlage	Concept brief aan KLM over het vooralsnog aanhouden van het Staatsbelang van 5,9% in KLM	Niet aanwezig	
6b		VenW	Bijlage	Concept brief aan KLM over verlenging van de optie om een 50,1% belang in KLM te verwerven.	Niet aanwezig	
6c		VenW	Bijlage	Structuur Air France KLM	Niet aanwezig	
7	26/3/07	VenW	Brief	Renewal of option right granted to the State	Volledig openbaar	
8	2/4/07	AF KLM	Brief	Administration of KLM shares (verlenging SAK I en SAK II)	Volledig openbaar	
9	1/5/2007	KLM	Brief	Administration of KLM shares held by SAK 1 and SAK 2	Volledig openbaar	
10	13/03/2008	VenW	Brief	Renewal of option right granted to the State	Volledig openbaar	
11	11/8/08	VenW	Nota	Staatsgaranties Air France-KLM	Deels	Art. 11,

					openbaar, valt deels buiten reikwijdte Wob-verzoek	10.2.e
12	5/4/09	VenW	Brief	Renewal of option right granted to the State	Volledig openbaar	
13	1/7/09	SEO	Rapport	Vijf jaar Air France-KLM; netwerkontwikkeling en naleving staatsgaranties	Volledig openbaar	
14	3/9/09	VenW	Nota	State assurances overleg 7/9	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e
14-a		VenW	Bijlage	Vervolg State assurances Air France KLM	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e, 10.2.g
14-b		VenW	Bijlage	Samenstelling team	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e
15	16/10/09	Tamm. Bakker	rapport	Vijf jaar Air France-KLM; terugblik en vooruitblik t.a.v. afspraken met de Staat	Volledig openbaar	
16	12/11/09	VenW	Nota	Overleg met KLM over state assurances op 1/12	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e
16a		VenW	Document	Overzicht assurances en overage afspraken	Niet aanwezig	
16b		VenW	Document	Kort overzicht belangrijkste bevindingen rapporten SEO en Tammenoms Bakker over 5 jaar Air France KLM	Niet aanwezig	
16c		Tamm. Bakker	rapport	Vijf jaar Air France-KLM; terugblik en vooruitblik t.a.v. afspraken met de Staat	Reeds openbaar. Vindplaats: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2015/05/27/be-sluit-wob-verzoek-over-afspraken-van-de-staat-met-air-france-en-klm	
16d		VenW of SEO	Document	Samenvatting SEO rapport	Niet aanwezig	
16e		KLM	Document	Overzicht aandeelhoudersstructuur uit KLM jaarverslag	Niet aanwezig	
17	29/4/10	VenW	Nota	AF KLM State assurances (advies verlenging)	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e

17a			Bijlage	Draft MoU tussen Staat, AF KLM en KLM (verlenging deel garanties)	Volledig openbaar	
18	25/5/10		MoU	MoU tussen Staat, AF KLM en KLM (verlenging deel garanties)	Volledig openbaar	
19	20/4/12	lenM	Nota	Vergadering Stichting Assurances KLM 24/4/2012	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e
19a		KLM	Brief	Stichting Assurances	Deels openbaar	Art. 10.2.e
19b		KLM	Agenda	Agenda	Deels openbaar	Art. 10.2.e
19c		KLM	Minutes	Minutes board meeting stichting assurances	Deels openbaar	Art. 10.2.e, 10.2.g
19d	13/4/12	lenM	Nota	Nota aan staatssecretaris voor bezoek Board Air France KLM op 16 april	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e
19e		lenM	Bijlage	Bijlage bij nota bezoek Board Air France KLM op 16 april – lijst aanwezigen	Niet aanwezig	
19f		lenM	Bijlage	Bijlage bij nota bezoek Board Air France KLM op 16 april	Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek	
20	9/1/14	lenM	Nota	Overleg met dhrn. De Juniac en Eurlings 16/1/2014	Deels openbaar	Art. 11, 10.2.e
20a		lenM	Bijlage	Achtergrondinformatie	Deels openbaar, valt deels buiten reikwijdte Wob-verzoek	
21	27/10/14	lenM	Nota	Gesprek met dhr. Elbers 4/11	Deels openbaar, valt deels buiten reikwijdte Wob-verzoek	Art. 11, 10.2.e
21a			Bijlage	CV Pieter Elbers	Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek	
21b			Bijlage	Presentatie Perform 2020	Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek	
21c			Bijlage	Bijlage bij Presentatie Perform 2020	Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek	
21d			Bijlage	Artikel Telegraaf 27/10/14	Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek	
21e			Bijlage	Artikel Wolkenridder 22/10/14	Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek	

22	27/11/14	lenM	Nota	Gesprek met dhr. De Hoop Scheffer op 2/12/14	Deels openbaar, valt deels buiten reikwijdte Wob-verzoek	Art. 11, 10.2.e
23	8/1/15	lenM	Nota	Gesprek met dhr. De Juniac van AF KLM 15/1/15	Deels openbaar, valt deels buiten reikwijdte Wob-verzoek	Art. 11, 10.2.e
24	15/1/15	lenM	Nota	Gesprek met dhr. Smits, vz. RvC 21/1-/15	Deels openbaar, valt deels buiten reikwijdte Wob-verzoek	Art. 11, 10.2.e

Nota

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Transport en Luchtvaart

Aan
Directeur-Generaal

Contactpersoon

[Redacted]

Doorkiesnummer

[Redacted]

Datum

12 juni 2006

Bijlage(n)

-

Ons kenmerk

[Redacted]

Uw kenmerk

-

Onderwerp

wijziging eigendom/zeggenschap KLM

1. doel

Hierbij informeer ik u over de stand van zaken betreffende de mogelijke verlenging van de "SAK's", de Nederlandse stichtingen die 43% van de KLM aandelen bezitten. [Redacted]

[Redacted]

2. achtergrond

eigendomsverhoudingen KLM

Zoals bekend verandert in mei 2007 in principe de KLM structuur, waardoor de Nederlandse "ownership and control" verder afneemt. Belangrijke factor daarbij is de afgesproken opheffing van de stichtingen SAK 1 en SAK 2 die samen 43% van de KLM aandelen bezitten (bijgevoegd is een schema met de eigendomsverhoudingen).

[Redacted]

aandelenbelang Staat in KLM van 6%

[Redacted]

[Redacted]

Luchtvaart

Programma Marktordening

Postadres Postbus 20904, 2500 EX Den Haag

Bezoekadres Plesmanweg 1-6 2597 JG Den Haag

Telefoon [Redacted]

Fax [Redacted]

E-mail [Redacted]

Internet www.luchtvaartbeleid.nl

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Met vriendelijke groet,

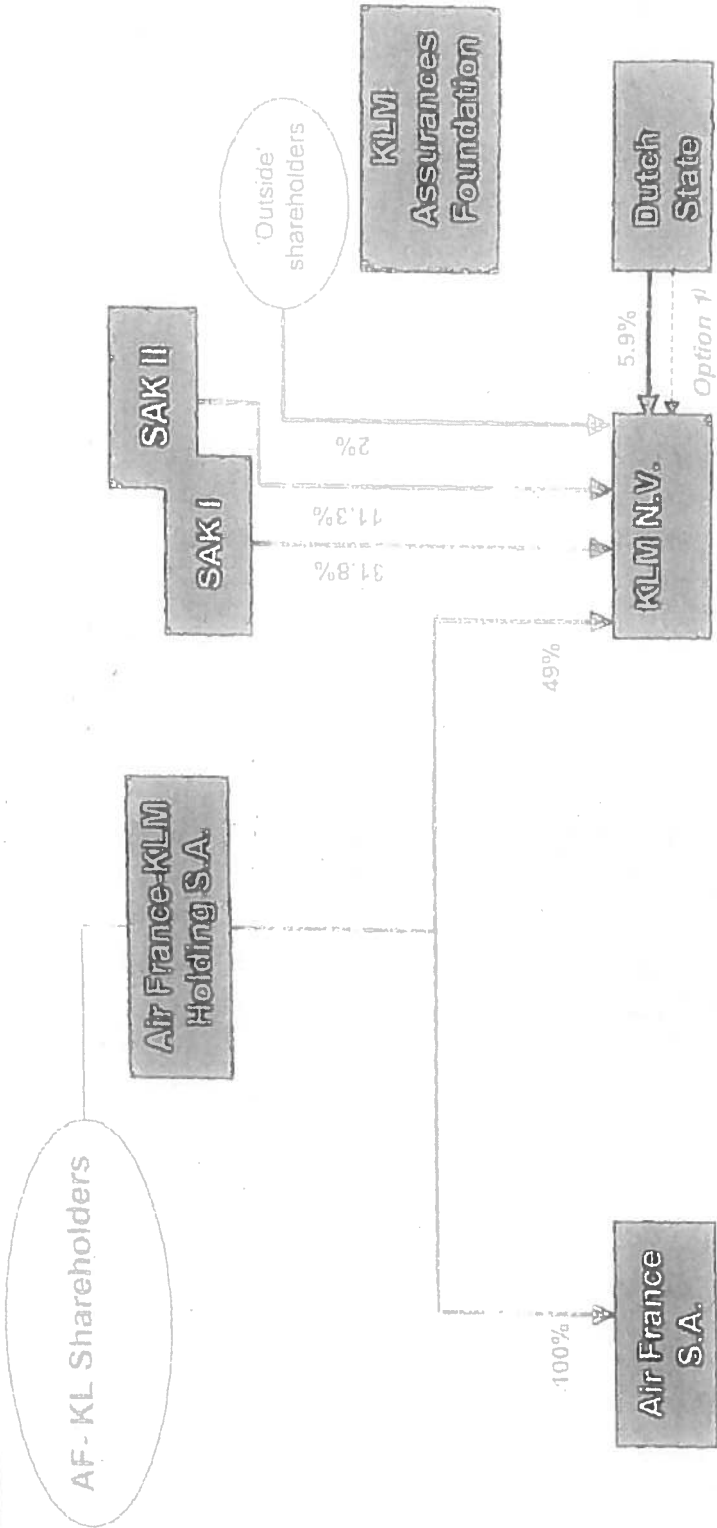
DE DIRECTEUR LUCHTVAART,

[Redacted signature box]

[Redacted]

Governance Structure

Current Formal Structure

1) Option of the Dutch State to acquire 51% of KLM in case of airpittical problems (max until 2010)

Nota

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Transport en Luchtvaart

Aan
Directeur-Generaal

Contactpersoon

[Redacted]

Datum

23 november 2006

Ons kenmerk

DGTL 06.009196

Onderwerp

uw overleg met dhr. Van Wijk van KLM 24 november a.s. (13.30 uur te Amstelveen)

Doorkiesnummer

[Redacted]

Bijlage(n)

2

Uw kenmerk

.

doel

Informatie en advies voor uw overleg met dhr. Van Wijk van KLM op 24 november.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted] Daartoe is een juridische analyse van HDJZ bijgevoegd, evenals een KLM overzicht van de huidige en toekomstige governance structure.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

1. wijzigingen in ownership en control KLM

U bent op de hoogte van de beoogde wijzigingen. Kort nogmaals de belangrijkste:

- de stichtingen SAK 1 en SAK 2 met samen 43,2% van de KLM aandelen worden opgeheven
- de optie waarmee de Staat ingeval van luchtvaartpolitieke problemen met een derde land 50,1% van de KLM aandelen kan verwerven, loopt af maar kan door de Staat nog 3 maal, steeds voor 1 jaar, worden verlengd
- KLM krijgt gemitigeerd structuurregime (benoeming van KLM directie dan door vergadering van aandeelhouders die na verdwijnen van SAK's in meerderheid Frans is)
- Strategic Management Committee (SMC) op holding niveau (met daarin dhr. Spinetta en dhr. van Wijk) verdwijnt
- eis vervalt dat meerderheid KL directie Nederlandse nationaliteit moet hebben (eis wordt dat meerderheid Nederlandse ingezetenen moeten zijn)

Luchtvaart

Programma Marktordening

Postadres Postbus 20904, 2500 EX Den Haag

Bezoekadres Plesmanweg 1-6 2597 JG Den Haag

Telefoon [Redacted]

Fax [Redacted]

E-mail [Redacted]

Internet www.verkeerenwaterstaat.nl

In de bijgevoegde HDJZ nota komen deze wijzigingen uitvoeriger aan de orde.

[Redacted text block]

advies

- [Redacted text block]
- o [Redacted text block]
- o [Redacted text block]
- o [Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2. monitor staatsgaranties netwerkqualiteit fusie Air France KLM

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

DE DIRECTEUR LUCHTVAART,

[Redacted signature box]

[Redacted text block]

Nota

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aan
DG

Contactpersoon

[Redacted]

Doorkiesnummer

[Redacted]

Datum

November 2006

Bijlage(n)

-

Ons kenmerk

-HDJZ/LUV/2006-1843

Uw kenmerk

-

Onderwerp

HDJZ advies Governance Structure KLM in AF-KLM

[Redacted]

Bijgaand treft u het HDJZ advies inzake de mogelijke juridische risico's die verbonden zijn aan het al dan niet voortzetten van de SAK structuur door Air France – KLM na mei 2007 aan. [Redacted]

[Redacted]

1. Achtergrond, vraagstelling en opbouw advies.

Achtergrond

In 2003 hebben de luchtvaartmaatschappijen Air France en KLM besloten om hun operaties te combineren. Om deze combinatie te realiseren is er op 16 oktober 2003 tussen Air France en KLM een zogenaamde Framework Agreement afgesloten (hierna: *Framework Agreement*). Tevens is er in dat kader een overeenkomst tussen Air France, de Staat de Nederlanden, en de KLM afgesloten (hierna: *AF/Dutch State/KL Agreement*). Daarnaast is er een inter-gouvernementele Verklaring van Overeenstemming afgesloten tussen de Franse en Nederlandse regering ter wederzijdse ondersteuning van de belangen op langere termijn van AF-KLM.

Deze overeenkomsten bevatten de grondslagen voor zowel de huidige als beoogde toekomstige structuur van de Air France KLM S.A. Holding na mei 2007, alsmede de door de Nederlandse overheid bedongen garanties bij de fusie en vormen de belangrijkste uitgangspunten voor dit advies. De beide structuren zijn schematisch weergegeven in de als bijlage 1 bij dit advies opgenomen presentatie van KLM van 6 september 2006 (*Governance Structure KLM and envisaged changes beyond May 2007*).

Hoofddirectie Juridische Zaken

Hoofddirecteur

Postbus 20906, 2500 EX DEN HAAG

Koningskade 4 DEN HAAG

Telefoon [Redacted]

Fax [Redacted]

Internet <http://www.minvenw.nl>

Bereikbaar met tramlijn 9 vanaf station CS en station HS

Vraagstelling

De centrale juridische vraag is welke juridische risico's er voor de Nederlandse overheid verbonden zijn aan het verlengen van de huidige structuur van de AF-KLM Holding in plaats van over te gaan tot de beoogde structuur na mei 2007. De daaruit voortvloeiende vraag is welke instrumenten – bijvoorbeeld in de vorm van de bedongen garanties – de Nederlandse overheid mogelijk zou kunnen inzetten om de voor haar meest wenselijke structuur van de holding te bewerkstelligen.

Opbouw advies

Om deze vraag te beantwoorden, is dit advies als volgt opgebouwd.

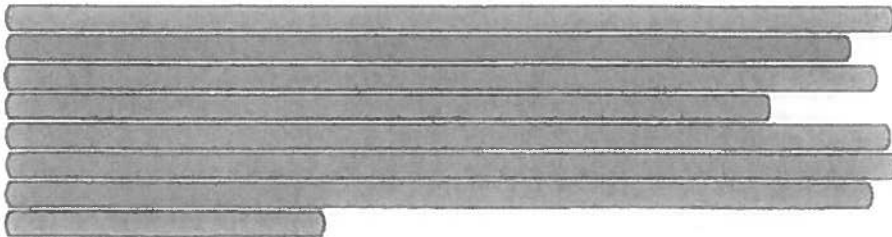
In de eerste plaats wordt ter inschatting van mogelijke juridische risico's van de Nederlandse overheid ingegaan op haar rol en belangen bij de fusie en de structuur van de holding (paragraaf 2).

Vervolgens worden zowel de huidige als toekomstige structuur van de AF-KLM holding geanalyseerd. Hierbij zal worden getoetst welke juridische risico's er vanuit de invalshoek van de overheid en dan met name VenW kleven aan deze structuren (paragraaf 3).

Vervolgens wordt er ingegaan op de verhouding tussen de overheids garanties en de keuze voor het al dan niet verlengen van de huidige structuur van de holding (paragraaf 4).

Tot slot volgt het advies (paragraaf 5).

2. Rol en belangen van de Nederlandse overheid

Het bilaterale stelsel van Chicago wordt traditioneel gekenmerkt door de wederzijdse nationaliteitsels dat de 'substantiële' eigendom en controle ("substantial ownership and effective control") van de onder de overeenkomst aangewezen luchtvaartmaatschappijen in handen moet zijn van de aanwijzende staat en/of haar onderdanen. De reikwijdte van deze eisen hangt af van de interpretatie ervan van het desbetreffende land.¹

¹ Zo behelst 'substantial ownership' niet persé een meerderheid van de aandelen van 50.1%, maar kan een "blocking majority" van tussen de 35 en 50% van de aandelen voor sommige landen ook al afdoende zijn. De eis van 'effective control' heeft een nog ruimere interpretatiermarge, en wordt getoetst aan de hand van criteria als de vraag wie uiteindelijk beslissende invloed heeft binnen een luchtvaartmaatschappij op cruciale onderdelen van de bedrijfsvoering.

[Redacted text block]

3. Analyse van de huidige en toekomstige structuur holding AF-KLM

[Redacted text block]

Huidige structuur

(1) Aandelenoverdracht en substantial ownership vereiste

Op grond van de Framework Agreement heeft Air France / de holding om de beoogde combinatie te realiseren in 2004 via een Exchange Offer, 49% van de aandelen KLM verkregen.³ Van de overige 51% van de aandelen is respectievelijk 31.9% en 11.3% ondergebracht bij de stichtingen SAK I en SAK II.

² Volledigheidshalve dient er hierbij nog te worden opgemerkt dat de geschetste nationaliteitswissels door het Hof in strijd zijn verklaard met het vrije recht van vestiging van luchtvaartmaatschappijen uit de Gemeenschap op grond van 43 EG (in de "Open-Skies" Hofuitspraken van november 2002).

³ De door AF verkregen categorieën KLM aandelen bestaan in de eerste plaats uit de aandelen KLM (KL Common Shares), die verhandeld worden op de Euronext Amsterdam en de KLM certificaten geregistreerd in New York (KL New York Registry Shares (NYRS)), die tezamen worden aangeduid als KL Securities, zie aanhef (9) & (13) Framework Agreement. Daarnaast heeft AF via een overeenkomst met de Nederlandse Staat de prioriteitsaandelen in handen van de Nederlandse Staat verkregen om op het totaal van 49% van de aandelen te komen, zie (16) & (19) Framework Agreement.

SAK I beheert de preferente aandelen – A die door AF van de Nederlandse Staat zijn verkregen op grond van een overeenkomst tussen de Nederlandse Staat en AF.⁴

SAK II beheert de preferente aandelen – C die waren ondergebracht bij de Stichting Luchtvaartbelangen [redacted]

Daarnaast heeft de Nederlandse Staat 5.9% van de aandelen in handen en is er nog 1.9% in handen van overige aandeelhouders.

Onder de huidige structuur kan de Nederlandse Staat om stringent geclausuleerde luchtvaartpolitieke redenen een optie uitoefenen ter verkrijging van 50,1% van de aandelen.⁵ Het optierecht mag namelijk alleen worden uitgeoefend na notificatie aan de KLM met de onderbouwing waarom de Nederlandse Staat van mening is dat uitoefening ervan noodzakelijk is ter voorkoming van aantasting van de verkeersrechten op enige van de 'Key Markets' e/o 'Other Key Markets' van de KLM.⁷

Met de combinatie van deze constructie en de optie-mogelijkheid wordt beoogd om derde landen te overtuigen dat de KLM voldoet aan het vereiste van substantial ownership door Nederland e/o Nederlanders.

(2) Effective control vereiste

Onder de huidige structuur van de holding AF-KLM heeft de holding als aparte dochtermaatschappijen Air France S.A. en KLM N.V. onder zich. Daarbij is er ter ondersteuning van de holding op holding-niveau een "Strategic Management Committee" (SMC) opgericht, dat in beginsel opgeheven wordt per mei 2007.⁸

De directie van KLM ('KL Management Board') bestaat in de huidige constellatie uit een meerderheid van Nederlanders, waarbij een lid wordt aangewezen door AF en vier leden door de KLM. KLM heeft onder de huidige structuur tot mei 2007 vrijwillig het volledige structuurregime aanvaard, dat daarna overgaat in het gemittigeerd structuurregime.⁹

Onder het volledige structuurregime wordt de directie door de Raad van Commissarissen benoemd.

[redacted]

Toekomstige structuur

(1) Aandelenoverdracht en substantial ownership vereiste

Onder de vanaf mei 2007 beoogde toekomstige structuur van de holding AF-KLM is het de bedoeling dat de resterende 51% van de aandelen KLM in handen komt van de holding. Hiertoe worden SAK I en SAK II door de holding opgeheven.

⁴ Zie aanhef (19) Framework Agreement.

[redacted]

⁵ Zie 3.3 Framework Agreement jo. Schedule 3.3 (a) – Amended State Option, dd 16 okt 2003.

⁷ Het moet gaan om gevallen waarin er sprake is van "Air Traffic Endangered", dat wil zeggen dat er door een derde land gedreigd wordt de verkeersrechten van KLM op een bepaalde markt te beperken of in te trekken, omdat het desbetreffende land niet overtuigd is van Nederlandse substantial ownership & effective control van KLM, zie definitie "Air Traffic Endangered" onder 1.1 van de Amended State Option.

⁸ Zie 7.2 e.v. Framework Agreement. De voorzitter van de Raad van Bestuur van AF kan wel besluiten om het SMC in stand te laten, zie 7.2.1. Framework Agreement.

⁹ Zie respectievelijk artikel 2:157 lid 2 Bw en 2:155 BW.

De Nederlandse Staat behoudt 5.9% van de aandelen (of minder), maar het geschetste optierecht op 50,1% van de aandelen vervalt. Wel is het mogelijk om dit optierecht driemaal te vernieuwen voor een periode van maximaal een jaar per keer via notificatie aan de KLM.¹⁰

[REDACTED]

(2) Effective control vereiste

Onder de beoogde structuur vervalt het vereiste dat de directie van KLM in meerderheid dient te bestaan uit mensen van de Nederlandse nationaliteit die tevens ingezetenen zijn van Nederland en wordt vervangen door alleen de eis dat de meerderheid uit ingezetenen van Nederland dient te bestaan. [REDACTED]

[REDACTED]

Daarnaast wordt het SMC opgeheven en gaat het gemitigeerd structuurregime gelden voor KLM. Dit betekent dat de directie niet langer door de Raad van Commissarissen, maar door de aandeelhouders wordt benoemd. [REDACTED]

[REDACTED]

4. Verhouding tussen structuur holding en afspraken met de Nederlandse Staat

Tussen AF, KLM, en de Staat zijn afspraken gemaakt over:

- (1) de overdracht van prioriteitsaandelen aan AF door de Staat op de afgesproken datum (mei 2004);
- (2) de overeenkomst tussen AF en de Staat tot voorwaardelijke aankoop van aandelen met bepaalde 'put' elementen;
- (3) de termen en condities van het optierecht van de Staat ("the Amended State Option");
- (4) de overeenkomst tussen de Staat, AF, en KLM aangaande
 - (a) uitoefening van het optierecht,
 - (b) de verlening van garanties ("State Assurances") door AF en KLM aan de Staat, en

¹⁰ Zie Clause B.4 Amended State Option. Hiervoor dient AF eveneens geïnformeerd te worden, zie 2.1 e.v. AF/Dutch State/KL Agreement

[REDACTED]

(c) andere specifieke afspraken die met de Staat zijn gemaakt die blijken uit de Framework Agreement in combinatie met de "AF/Dutch State/KL Agreement".¹²

[Redacted text]

De garanties, die worden bewaakt door de KLM Assurances Foundation, omvatten¹³:
(1) afspraken voor 8 jaar (vanaf mei 2004) over de status van KLM en AF als aparte luchtvaartmaatschappijen met eigen vergunningen (AOC/exploitatie) en de afspraak om verkregen internationale verkeersrechten te trachten te behouden;
(2) bepaalde afspraken voor 5 jaar (vanaf mei 2004) over vervoer van pax/cargo vanuit het multi-hub systeem (CdG/Spl).¹⁴ Daarbij is er de afspraak gemaakt dat KLM 42 sleutelbestemmingen moet bedienen.

[Redacted text] De bewoording van deze garantie is als volgt:

*"in co-operation with the relevant civil aviation authorities, each of AF and KL shall use its best endeavours to retain its authorizations and rights delivered by the competent authorities to operate international routes; should a risk of losing any part of such authorization and rights be run as a consequence of an economically driven decision to cancel a service, best efforts should be made by the Combined Group to protect the relevant authorizations and rights without jeopardizing the underlying economical decision."*¹⁵

[Redacted text]

Los van de afspraken met KLM en AF is er de al aangestipte Verklaring van Overeenstemming tussen de Franse en Nederlandse regering tot wederzijdse bijstand met betrekking tot de Gecombineerde Groep. [Redacted text]

[Redacted text]

¹² Zie Hoofdstuk 3 Framework Agreement – Agreements with the State of the Netherlands (3.1 – 3.4).

¹³ Zie in meer detail Hoofdstuk 9 Framework Agreement.

¹⁴ Zie AF/Dutch State/KL Agreement, Schedule 3.2, p. 21 en 22.

¹⁵ Schedule 3.2, sub 1, derde bullit.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

5. Advies

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

- [Redacted list item]
 - [Redacted list item]
- [Redacted text block]

Nota

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Transport en Luchtvaart

Aan
Mevrouw de Staatssecretaris
via SG

ter ondertekening

Contactpersoon

[Redacted]

Doorkiesnummer

[Redacted]

Datum

23 januari 2007

Bijlage(n)

-

Ons kenmerk

DGTL 07.007118

Uw kenmerk

-

Onderwerp

handhaving Staatsbelang KLM en verlenging optie

doel

Bijgevoegd ter ondertekening zijn twee brieven:

1. brief aan KLM over het vooralsnog aanhouden van het Staatsbelang van 5,9% in KLM
2. brief aan KLM over verlenging van de optie om een 50,1% belang in KLM te verwerven.

achtergrond

brief over aanhouden Staatsbelang en instandhouding stichtingen SAK 1 en 2

In de fusieovereenkomst tussen Air France en KLM is in 2004 vastgelegd dat na afloop van een "initial period" van 3 jaar in mei 2007 een aantal wijzigingen wordt doorgevoerd. Enkele belangrijke wijzigingen zijn:

- de Nederlandse stichtingen SAK 1 en SAK 2, met samen 43,2% van de KLM aandelen, zouden worden opgeheven en die aandelen zouden naar de holding AF-KLM gaan (zie bijgevoegd schema voor de huidige structuur).
- KLM krijgt een zgn. gemitigeerd structuurregime wat betekent dat de KLM directie niet langer door de Raad van Commissarissen wordt benoemd, maar door de Vergadering van Aandeelhouders. De meerderheid van de leden van de Raad van Commissarissen van KLM wordt straks overigens door de holding AF-KLM benoemd (thans door KLM).

Luchtvaart

Programma Marktordening

Postadres Postbus 20904, 2500 EX Den Haag

Bezoekadres Plesmanweg 1-6 2597 JG Den Haag

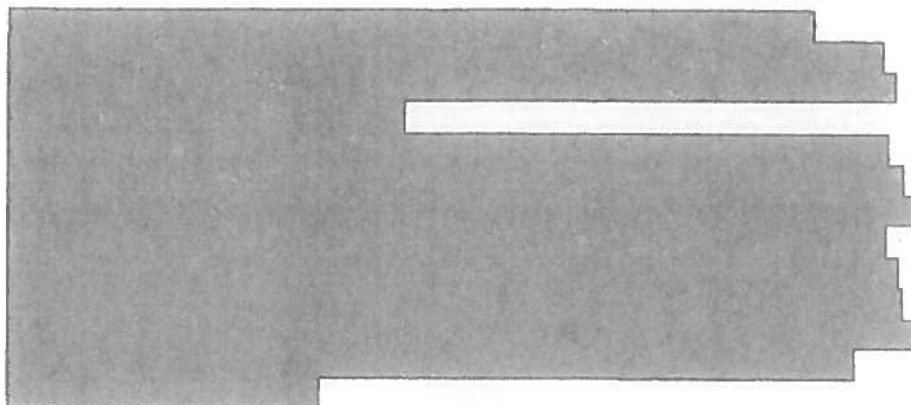
Telefoon 070 351 6229

Fax 070 351 6213

E-mail dgtl@minvenw.nl

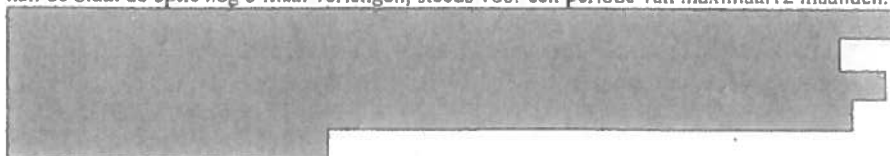
Internet www.verkeerenwaterstaat.nl

Bereikbaar met tram 9 (station HS en ES) en bus 22 (station ES)

brief over verlenging optie

De Staat beschikt al jaren over een recht om een optie uit te oefenen waarmee 50,1% van de KLM aandelen kan worden verkregen. Dat kan alleen in het geval van luchtvaart-politieke problemen met een derde land wanneer dat land zou bestrijden dat KLM voldoet aan de eisen van Nederlandse eigendom en zeggenschap en dan verkeersrechten zou intrekken. Van dit optierecht heeft de Staat overigens nooit gebruik behoeven te maken. De huidige optieregeling is bij de start van de AF-KLM fusie in 2004 verlengd voor 3 jaar. Na afloop van de initial period in mei 2007 kan de Staat de optie nog 3 maal verlengen, steeds voor een periode van maximaal 12 maanden.

Met vriendelijke groet,

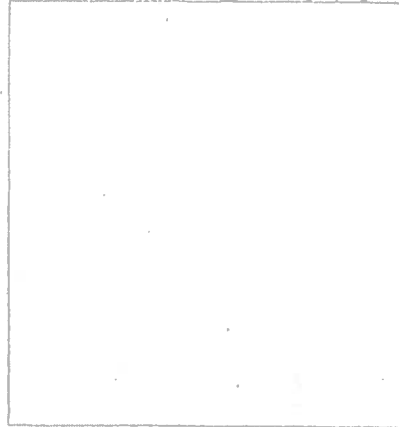
DE DIRECTEUR-GENERAAL TRANSPORT EN LUCHTVAART,

J. Tammenoms Bakker

//

Nota

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aan
Minister

Contactpersoon

Datum

11 augustus 2008

Ons kenmerk

VerW/DGLM-2008/215

Onderwerp

staatsgaranties Air France-KLM

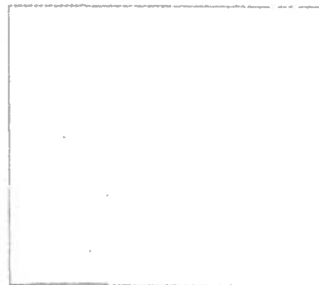
Doorkiesnummer

Bijlage(n)

1

Uw kenmerk

doel

1.
2. Informatie over mogelijke follow-up staatsgaranties

advies

ad 2: In mei 2009 loopt een deel van de staatsgaranties over netwerkqualiteit af. Dat betreft de garantie dat KLM op 42 (gespecificeerde) intercontinentale sleutelbestemmingen blijft vliegen. De overige garanties lopen pas af in mei 2012. Verder loopt in mei 2009 de optie van de Staat af om vanuit luchtvaartpolitieke overwegingen 50,1% van de KLM aandelen te verwerven.

Luchtvaart

Marktordering / Internationaal

Postbus 20904, 2500 EX Den Haag

Bezoekadres Plesmanweg 1-6 2597 JG Den Haag

Bereikbaar met lijn 9 (stapen bus en taxi) en bus 22 (stapen taxi)

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

toekomst KLM en eventueel vervolg op staatsgaranties

Een deel van de staatsgaranties over netwerkkwaliteit (de lijst met 42 intercontinentale sleutelbepalingen) loopt in mei 2009 af. De overige garanties lopen af in mei 2012. Dat betreft de genoemde netwerkgarantie over een multi-hub systeem en daarnaast ook de garanties die het Nederlandse karakter van KLM mede vorm geven met het oog op de internationale luchtvaartpolitieke eisen. Deze garanties betreffen bepalingen over de Nederlandse vestiging en thuisbasis van KLM, exploitatievergunning en verkeersrechten. Relevant is verder dat in mei 2009 voor de laatste keer de Staat voor één jaar de optie kan verlengen waarmee 50,1% van de KLM aandelen kan worden verkregen in het geval van

luchtvaartpolitieke problemen met een derde land dat de Nederlandse eigendom en
zeggenschap t.a.v. KLM zou betwisten.

[REDACTED]

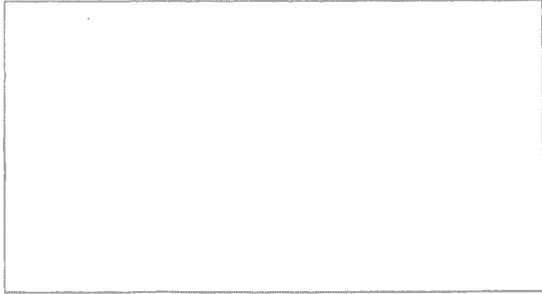
DE DIRECTEUR-GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN,

[REDACTED]

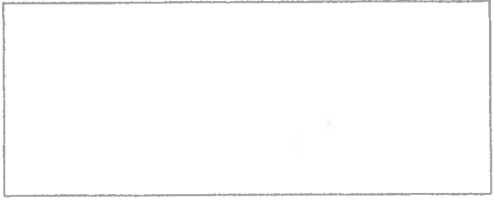
drs. M.E.P. Dierikx

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Minister

Luchtvaart
Marktordening /
Internationaal
Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
[Redacted]
[Redacted]

Datum
3 september 2009
Ons kenmerk
VenW/OGLM-2009/3578
Uw kenmerk
-
Bijlage(n)
2

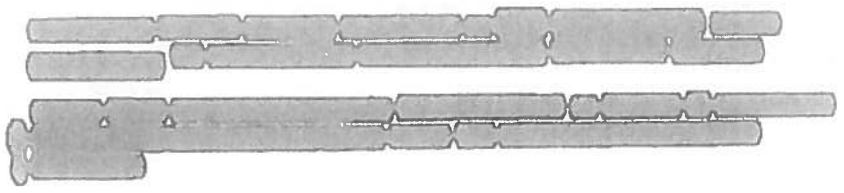
nota

State Assurance Air France-KLM voor overleg 7 september 16.45 uur

Doel

Hierbij een nota ter ondersteuning van het gesprek op 7 september. Doel van gesprek is korte bespreking van het te bereiken doel, de te volgen lijn, de wijze van aanpak en inzet en tenslotte het tijdpad.

I. Het te bereiken doel

De garanties in vogelvucht (zie bijlage voor nadere details):

1. T.a.v. de evenwichtige ontwikkeling van het KLM netwerk vanaf Schiphol ten opzichte van het Air France netwerk vanaf Parijs.

a. Tot mei 2012:

De onderneming verbindt zich aan het multi-hub concept met Charles de Gaulle en Schiphol en ziet groeimogelijkheden voor passagiers en vracht op Charles de Gaulle en Schiphol

b. Tot mei 2009:

De onderneming zal er op toe zien dat de groei van passagiers en vracht op Charles de Gaulle niet te koste gaat van de netwerkwaliteit op Schiphol. Voor passagiers was dit gedefinieerd in termen van 42 intercontinentale sleutelbestemmingen. AK KLM heeft de mogelijkheid van laatstgenoemde afspraak af te wijken in geval van onvoldoende rendement.

2. T.a.v. het kunnen aantonen van de Nederlandse nationaliteit van KLM voor zo lang de luchtvaartpolitieke situatie dit noodzakelijk maakt.

a. Aandelenstructuur:

51% van de KLM aandelen is in Nederlandse handen is (44.4 % in twee verschillende Stichtingen (SAK's) en 5.9% van de Nederlandse Staat, 0,7% bij overige aandeelhouders, de overige 49% is in bezit van AF-KLM).

De oorspronkelijke afspraak betreffende de SAK's liep tot mei 2007. Vervolgens heeft Air France-KLM besloten deze structuur te verlengen voor onbepaalde tijd met een eenzijdig recht op opheffing.

In de aparte Verklaring van Overeenkomst tussen de Franse en de Nederlandse Staten en in een overeenkomst tussen de Nederlandse Staat, Air France en KLM is afgesproken dat het belang van de Franse Staat in Air France (later Air France-KLM) en het belang van de Nederlandse Staat in KLM in gelijkwaardige proporties zouden worden gereduceerd.

Luchtvaart
Marktordening /
Internationaal

Datum
3 september 2009

Ons kenmerk
VenW/DGLM-2009/3578

b. Optierecht in geval van nood:
Continueren van de reeds bestaande optie voor de Nederlandse Staat om 50.1% van aandelen KLM te kunnen kopen mocht dit nodig zijn vanuit luchtvaartpolitieke overwegingen. De afspraak was dat deze aandelen ook weer zouden worden overgeheveld naar de onderneming wanneer de luchtvaartpolitieke situatie eigendom door de Staat overbodig maakte. De optie werd beperkt tot eenmalig 3 jaar gevolgd door 3 periodes van 1 jaar. De laatste verlenging loopt tot mei 2010.

3. aanvullende afspraken en een structuur om toezicht te houden op de afspraken tussen Air France, KLM en de Nederlandse Staat.

- a. Deze afspraken gelden tot 2012:
KLM en Air France opereren als aparte luchtvaartmaatschappijen vanuit Nederland en Frankrijk, ieder met hun eigen nationale vergunning en werken met hun eigen autoriteiten.
- b. afspraken over de managementstructuur van Air France-KLM
- c. afspraken over de samenstelling van de Raden van Commissarissen van Air France-KLM
- d. afspraken over de toepassing van het gemitigeerde structuur regime op KLM na 2007.

II. De te volgen lijn

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text]

Luchtvaart
Marktordering /
Internationaal

[Redacted text]

Datum
3 september 2009

ONS kenmerk
VenW/DGLM 2009 3578

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

III. Aanpak, inzet en tijdpad

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

Luchtvaart
Marktordening /
Internationaal

[Redacted text]

Datum
3 september 2009

Ons kenmerk
VenW/DGLM 2009/3578

- [Redacted text]

[Redacted text]

- [Redacted text]

[Redacted text]

- [Redacted text]

[Redacted text]

- [Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

Luchtvaart
Markterdening /
Internationaal

Datum
3 september 2009

Ons kenmerk
Venw/DGLM-2009/3578

DE DIRECTEUR-GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN,

drs. M.E.P. Dierikx

Bijlage 1

Vervolg state assurances Air France KLM

Luchtvaart
Marktordening /
Internationaal

Datum
3 september 2009

Ons kenmerk
VenW/DGLM-2009/3578

[REDACTED]
[REDACTED] Hieronder een eerste inventarisatie van
bestaande afspraken en garanties.

1. Inventarisatie bestaande afspraken

a. markttoegang/luchtvaartpolitiek

In de fusiestructuur zijn elementen ingebouwd om te waarborgen dat aan de
elzen ten aanzien van eigendom en zeggenschap in voldoende mate wordt
voldaan:

De eerste drie jaar ("initial period" tot mei 2007) vigeerde voor KLM het volledig
structuurregime (waarbij de Raad van Commissarissen veel bevoegdheden heeft).
De meerderheid van de KLM commissarissen bestond uit Nederlanders woonachtig
in Nederland. Inmiddels geldt het gemitigeerd structuurregime. Ook zijn de
bepalingen over de nationaliteit van directie en commissarissen veranderd. Dit is
geregeld in de overeenkomst tussen de Staat, AF en KLM. Afspraken zijn niet in
tijd gelimiteerd. [REDACTED]

De Nederlandse Staat heeft nog 5,9% KLM aandelen. Vastgelegd is dat de NL
Staat dit resterende belang afbouwt in evenredigheid met een mogelijke verdere
reductie van het belang van de Franse Staat in Air France KLM. (dat Franse
Staatsbelang is nu nog 15,7%). De koppeling tussen afbouw Franse en
Nederlandse staatsbelangen is vastgelegd in de Verklaring van Overeenstemming
tussen de NL en F Staat (DoU), maar ook in een overeenkomst tussen de NL
Staat, KLM en AF. [REDACTED]

- De Nederlandse stichtingen SAK 1 en 2 beheren samen 44,4% van de
KLM aandelen. In de framework agreement tussen AF en KLM was
vastgelegd dat die stichtingen per mei 2007 zouden worden opgeheven,
waarbij de aandelen naar de Franse holding AF-KLM zouden gaan. [REDACTED]
- De Staat behield zijn optierecht maximaal zes jaar om de meerderheid
(50,1%) van de aandelen KLM te verwerven indien dat om
luchtvaartpolitieke redenen noodzakelijk wordt geacht (eerst periode 3
jaar, daarna 3 maal 1 jaar.) De laatste verlenging met een jaar loopt tot
mei 2010. [REDACTED]

Verder is voor wat betreft de luchtvaartpolitieke risico's van belang:

- Vastgelegd is dat KLM gevestigd blijft in Nederland en vanaf Schiphol blijft
opereren. Tevens wordt beoogd dat de Nederlandse economische
vergunning en de veiligheidsvergunning behouden blijft. Deze state

assurance geldt tot mei 2012. [redacted]

- Er is een bilaterale samenwerkingsovereenkomst (Declaration of Understanding) gesloten tussen Nederland en Frankrijk met onder andere afspraken over wederzijdse steun ingeval derde landen de markttoegang belemmeren vanwege twijfels over eigendom en zeggenschap. [redacted]

Luchtvaart
Marktordening /
Internationaal

Datum
3 september 2009

Ons kenmerk
VenW/DGLH-2009/3578

b. netwerkkwaliteit

Ten aanzien van netwerkaspecten is in de "State assurances" het volgende opgenomen:

- De fusiepartners opereren vanuit een "multi-hub" systeem met de luchthavens Charles de Gaulle en Schiphol, waarbij beide zowel een Europese als een Intercontinentale hubfunctie blijven vervullen. Deze state assurance loopt tot mei 2012. [redacted]
- Er was een lijst met 42 intercontinentale sleutelbestemmingen van KLM. Dit betrof bestemmingen waarop KLM in principe zou moeten blijven vliegen voor een periode van minimaal vijf jaar. Daarbij was er enige flexibiliteit. Zo kon KLM tot maximaal 5 bestemmingen schrappen om redenen van synergie, mits daarvoor een bestemming van de andere partner in de plaats komt. Verder zou de status van "key destination" vervallen als een bestemming zijn economische waarde op langere termijn zou verliezen. Deze state assurance is mei 2009 vervallen. [redacted]

c. arbitrage over naleving staatsgaranties

Er is een State Assurances Committee dat bindende adviezen kan geven in het geval de Staat een geschil over de naleving van de state assurances zou willen voorleggen (met drie leden, een onafhankelijk voorzitter, een lid benoemd door de Nederlandse Staat en een door Air France KLM benoemd lid). Dit arbitragecomité blijft bestaan tot het aflopen van de laatste staatsgaranties in mei 2012. [redacted]

d. overige aspecten

Naast afspraken ten aanzien van de hierboven genoemde publieke belangen heeft de Staat ook over andere aspecten afspraken gemaakt:

evenwicht in betrokkenheid Franse en Nederlandse Staat

Om een zekere mate van evenwicht inzake de rol van de beide Staten te borgen is vastgelegd:

- de afbouw van het belang van de Nederlandse Staat in KLM zal worden gerelateerd aan de afbouw van het belang van de Franse Staat in de holding Air France KLM (zie hierboven).
- de Nederlandse Staat mag een commissaris in de AF/KL holding voor benoeming voordragen, naast drie door de Franse Staat benoemde

commissarissen. [REDACTED]

Luchtvaart
Marktordening /
Internationaal

Datum
3 september 2009

Ons kenmerk
VenW/DGLM-2009/357B

samenwerkingsovereenkomst Frankrijk/Nederland

Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen de Nederlandse en Franse regering gesloten (Declaration of Understanding). Hierin zijn afspraken opgenomen over onderlinge steun bij luchtvaartpolitieke problemen. Daarnaast zijn er bepalingen over de positie van de luchthavens Charles de Gaulle en Schiphol binnen de fusie. Erkend wordt het belang van een harmonieuze ontwikkeling van de fusiepartners op beide luchthavens, die beide zowel een Europese als intercontinentale dimensie hebben. Verder zijn zoals genoemd bepalingen opgenomen over de afbouw van de belangen van de Staten in hun respectievelijke luchtvaartmaatschappijen. [REDACTED]

Bijlage 2

Kernteam

DG, DLV [redacted], [redacted] (HEL), [redacted] (EL), [redacted] (EL), [redacted]
(DIS), [redacted] (HDJZ)

Brede Kernteam

DLH [redacted], [redacted] (EL), [redacted] (EL), [redacted] (EL), [redacted] (DIS),
[redacted] (HDJZ), attaché Parijs (NNTB).

BZ contact:

Post

Ambassadeur [redacted]

Financiën, EZ (NNTB)

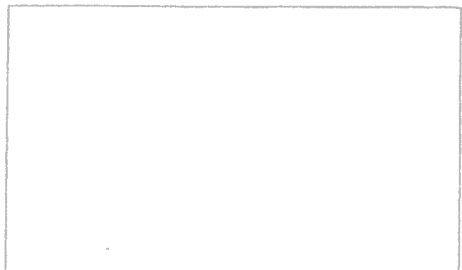
Luchtvaart
Marktordening /
Internationaal

Datum
3 september 2009

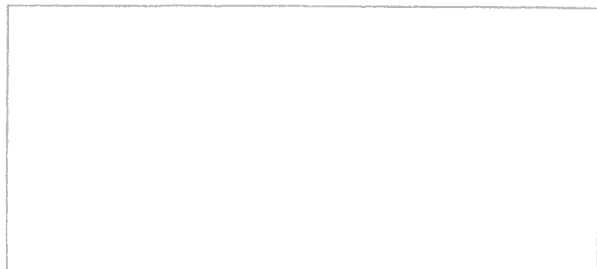
Ons kenmerk
VenW/DGLM-2009/1578

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Minister

Luchtvaart
Economie en
Luchtvaartpolitiek
Plesmanweg 1-5
2597 JG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Datum
12 november 2009

Ons kenmerk
VenW/DGLM-2009/4112

Uw kenmerk

Bijlage(n)
div.-

nota

overleg met KLM over state assurances 1 december a.s.

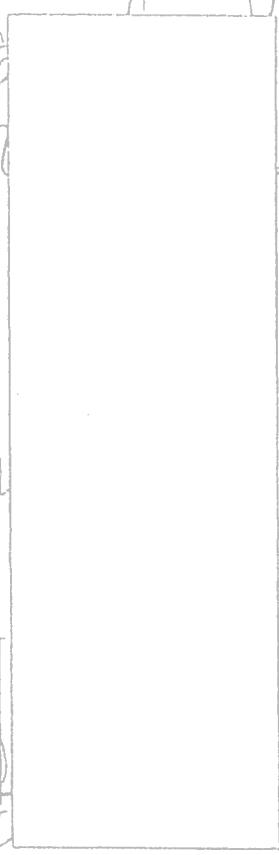
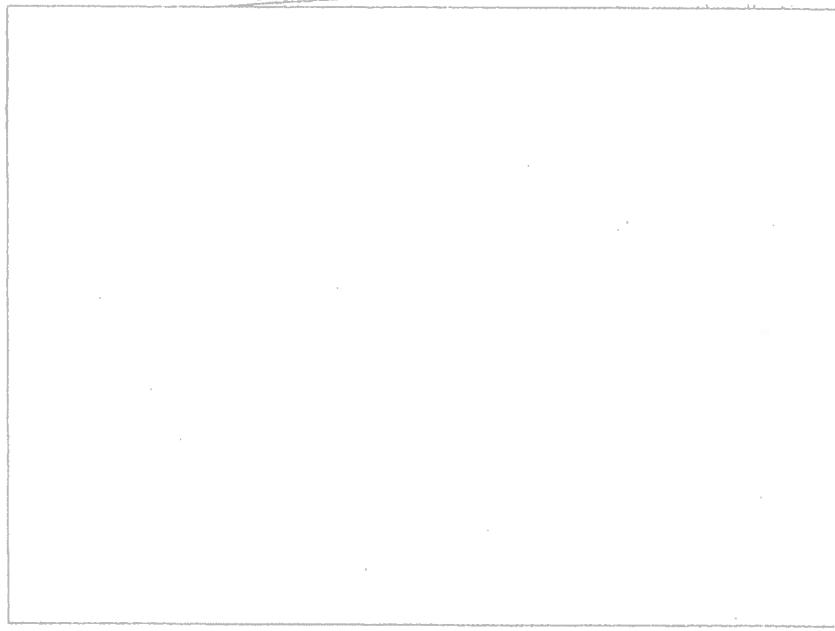
Doel

Deze nota dient ter voorbereiding van uw overleg op 1 december a.s. over de state assurances met de heren Hartman, De Groot, Van Wijk en Storm.

Advies

Inzet

Luchtvaart
Economie en
Luchtvaartpolitiek

Samenstelling delegatie gesprek 1 december

Zoals genoemd zijn aanwezig van de KLM directie de heren Hartman en De Groot, dhr. Storm (voorzitter RvC KLM) en dhr. Van Wijk (vice-voorzitter Board van Air France KLM).

Datum
12 november 2009

Oas kenmerk
VenW/DGLM-2009/4 112

[redacted] Van DGLM zijde zijn directeur Luchtvaart mevrouw Bien en ondergetekende aanwezig.

Afstemming met Financiën

Achtergrond

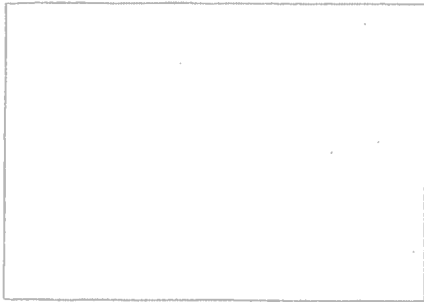
[redacted]

Bijgevoegd zijn de volgende stukken:

- Overzicht assurances en overige afspraken [redacted]
- Kort overzicht belangrijkste bevindingen rapporten SEO en Tammenoms Bakker over 5 jaar Air France KLM
- Rapport van mevr. Tammenoms Bakker
- Samenvatting SEO rapport
- Overzicht aandeelhoudersstructuur uit KLM jaarverslag

DE DIRECTEUR-GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN,

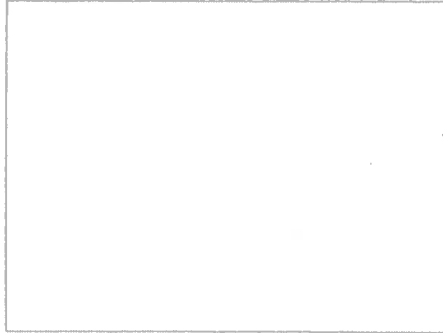
drs. M.E.P. Dierikx

Minister

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Luchtvaart
Economie en
Luchtvaartpolitiek
Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

nota

Air France KLM State assurances

Datum
79 april 2010
Oms kenmerk
VenW/DGLM-2010/1236
Uw kenmerk
-
Bijlage(n)
-

Doel

Informatie en advies over verlenging van de state assurances en andere afspraken inzake Air France KLM.

Advies

[Redacted text block]

Toelichting

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Voor uw informatie hierbij ter herinnering de belangrijkste elementen uit de huidige afspraken:

1. In mei 2010 loopt de optelevereenkomst van de Staat met AF KLM af op basis waarvan de Staat 50,1% van het totale KLM aandelenkapitaal zou

kunnen verwerven ingeval van luchtvaartpolitiële problemen met een derde land.

2. In mei 2012 lopen de state assurances af inzake netwerkqualiteit (afpraak om te opereren met de multi-hub Paris CDG en Schiphol) en over Nederlandse luchtvaartpolitiële status van KLM (afspraken over vestiging in Nederland, Nederlandse vergunningen).
3. Twee Nederlandse stichtingen, SAK I en SAK II hebben 44,5% van de KLM aandelen. AK KLM kan eenzijdig die stichtingen beëindigen en de aandelen overnemen. De Staat heeft 5,9 van de KLM aandelen.
4. Er zijn afspraken over nationaliteit van ingezetenschap van directie en commissarissen KLM en over de samenstelling van de Board van AF KLM waarbij de Staat een lid mag voordragen. Deze zijn opgenomen in een bijlage bij de overeenkomst Staat/AF/KLM en in principe voor onbepaalde tijd, [REDACTED]

Luchtvaart
Economie en
Luchtvaartpolitiek

Datum
29 april 2010

Ons kenmerk
VenW/OGLM-2010/1236

DE DIRECTEUR GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN,

drs. M.E.P. Dierikx

17-a

draft

**Memorandum of Understanding
between
The State of the Netherlands, Air France KLM and KLM**

On 16 October 2003, the State of The Netherlands, Air France and KLM concluded an agreement on the merger of Air France and KLM ("the Agreement"). Schedule 3.2 of that Agreement, comprising the so-called State Assurances, is due to expire by May 2012 (except for paragraphs 2.1.iii and 2.2.iii which expired in May 2009).

In 2009, the State of the Netherlands commissioned an evaluation of the merger of Air France and KLM, the outcome of which was very positive both on the results of the merger and the workings of the State Assurances. The evaluation was shared with Air France KLM and KLM.

Recognizing the mutual benefits and future potential of their relationship, the parties to the Agreement now wish to extend the validity of the provisions of Schedule 3.2 (except for 2.1.iii and 2.2.iii) beyond 2012 for an indefinite period of time, subject to the right of termination for Air France KLM at 9 months notice.

Thus agreed and signed on _____ 2010,

The State of the Netherlands

Air France KLM S.A.

KLM N.V.

19

Directeur-Generaal

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Luchtvaart
Plesmanweg 16
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

T
M
F

gespreksnota

vergadering Stichting Assurances KLM 24 april 2012

Datum
20 april 2012

Kenmerk
IENM/BSK-2012/59795

Bijlage(n)
div

Aanleiding en doel

Bijgaand ontvangt u informatie voor de vergadering van de Stichting Assurances KLM op dinsdag 24 april a.s. (14.00-16.00 uur). De uitnodiging, agenda en het verslag van de vorige vergadering in oktober 2010 zijn bijgevoegd.

Agenda vergadering

Er zijn 2 twee inhoudelijke agendapunten: 1. Een presentatie over de ontwikkelingen bij Air France KLM en 2. update van de state assurances.

Ontwikkelingen Air France KLM

De heer Hartman zal een presentatie geven over AF KLM ontwikkelingen. Als achtergrondinformatie voeg ik bij de recente nota aan de staatssecretaris voor het overleg met de heren Spinetta, De Junlac en Hartman op 16 april. Daarin zijn gesprekspunten en vragen opgenomen die u indien opportuun ook in de vergadering van 24 april kunt gebruiken.

[Redacted]

Verder is een recent bericht van de verkeersattaché in Parijs over AF KLM bijgevoegd.

Update state assurances

De heer Eurlings zal een presentatie geven over de state assurances

[Redacted]

Achtergrond Stichting Assurances KLM

De Stichting Assurances KLM houdt toezicht op de naleving van afspraken die de Nederlandse Staat heeft gemaakt met Air France en KLM bij de fusie in 2004. Doel

paraaf hoofd E&L

[Signature box]

Paraaf dossier houder
DGB

[Signature box]

van de Stichting Assurances KLM is het faciliteren van de verlening van bindende adviezen over de interpretatie van de State assurances en KLM assurances, o.a. door het instellen van een State Assurances Committee en tot mei 2009 een KL Assurances Committee.

De stichting Assurances KLM heeft 4 leden: dhr. Kist (voorzitter, benoemd door de overige 3 leden), dhr. Wijffels (benoemd door de Staat), dhr. Wiegel (benoemd door KLM) en dhr. De-larue (benoemd door Air France). Uit het bestuur van de Stichting KLM Assurances wordt het **State Assurances Committee** samengesteld dat in het geval van een door de Staat aanhangig gemaakt geschil over de naleving van de State Assurances een bindend advies dient te geven. Het State Assurances Committee heeft 3 leden, dat betreft de 4 leden van het bestuur van de Stichting Assurances KLM minus het door KLM benoemde bestuurslid (thans de dhr. Wiegel). De State Assurances hebben betrekking op:

1. de Nederlandse luchtvaartpolitieke status. Dat betreft behoud van Nederlandse vergunningen e.d. om de verkeersrechten niet in gevaar te brengen.
2. de netwerkkwaliteit. Dat betreft afspraken over een evenwichtige hub-ontwikkeling (zowel Amsterdam als Parijs CDG moeten als hub worden ingezet door AF-KLM).

Het **KL Assurances Committee** had een zelfde taak als het **State Assurances Committee** in geval van een door KLM aanhangig gemaakte zaak over naleving van de KLM Assurances. Deze garanties voor KLM zelf liepen tot mei 2009. Het KL Assurances Committee is daarom opgeheven.

De Stichting was dus in feite de paraplu, boven twee arbitragecomité's. Momenteel bestaat alleen de State Assurances Committee nog. De Stichting en haar Committee zal alleen actief moeten worden als er daadwerkelijk geschillen worden voorgelegd.

Assurances

De State Assurances waren aanvankelijk tijdelijk maar de belangrijkste zijn in 2010 verlengd d.m.v. een MoU voor onbepaalde tijd. AF-KLM heeft, met een opzegtermijn van 9 maanden, het recht om te stoppen met de State Assurances afspraken. Met het oog op de Nederlandse luchtvaartpolitieke status van KLM is de afspraak verlengd dat KLM gevestigd is in Nederland en hier de thuisbasis heeft. Verder is de afspraak verlengd dat KLM zijn bestaande operationele en andere Nederlandse vergunningen houdt en zich ook er voor inzet om samen met de nationale luchtvaartautoriteiten de bestaande routevergunningen te behouden. In dit verband is belangrijk om ook te noemen dat er geen wijzigingen zijn optreden voor wat betreft het belang van de Staat in KLM (5,9%) en ook wat betreft de juridische constructie waarbij 44,5% van het stemrecht in KLM is ondergebracht bij twee Nederlandse stichtingen (Stichting Administratiekantoor I en Stichting Administratiekantoor II).

Wat betreft het aspect netwerkkwaliteit is de afspraak verlengd dat Air France KLM opereert met een multi-hub systeem in Europa waarbij zowel Parijs Charles de Gaulle als Schiphol als Europese en intercontinentale hub de hoekstenen zijn.

DE DIRECTEUR LUCHTVAART,

[Redacted] 5.0

19-a

Koninklijke Luchtvaart Maatschappij

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directeur-generaal Bereikbaarheid
Mevrouw drs. L.M.C. Ongerling
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Classificatie
Uw referentie
Uw datum

Telefoon [Redacted]
Onze referentie [Redacted]
Onze datum 17 april 2012
Fax

Stichting Assurances

Geachte mevrouw Ongerling,

Gaarne bevestig ik hiermee de afspraak voor het bijwonen van de vergadering van de Stichting Assurances KLM op dinsdag 24 april 2010 van 14.00 uur tot 16.00 uur op het hoofdkantoor van KLM in Amstelveen.

De agenda voor de vergadering alsmede het verslag van de vorige vergadering treft u bijgevoegd aan. Op verzoek van [Redacted] stuur ik hem per e-mail ook de genoemde documenten toe. Het Jaarverslag van KLM is beschikbaar tijdens de vergadering.

Hoogachtend,

[Redacted Signature]

Secretary to the Board

Bijlagen

5th Meeting Stichting Assurances KLM
Tuesday, April 24, 2012
14.00 – 16.00 hours

KLM Head Office
Office of President & CEO

AGENDA

1. Opening	
2. Air France-KLM and KLM developments	presentation
3. Update on the assurances	presentation
4. Any other business	

The meeting will be attended by:

Board of the Stichting Assurances KLM

- Mr. Ewald Kist (chairman)
- Mr. Jean-Marie Delarue (appointed by Air France)
- Mr. Hans Wiegel (appointed by KLM)
- Mr. Herman Wijffels (appointed by the Dutch State)

State of the Netherlands

Mrs. Lidewijde Ongering, Director General for Mobility and Transport

KLM

- Mr. Peter Hartman, President & CEO
- Mr. Camiel Eurlings, Managing Director
- Secretary to the Board

**MINUTES
BOARD MEETING
STICHTING ASSURANCES KLM
TUESDAY, OCTOBER 21, 2010
KLM HEAD OFFICE, AMSTELVEEN**

Present:

The Board of the Stichting Assurances KLM

- Mr. Ewald Kist (chairman)
- Mr. Jean-Marie Delarue (appointed by Air France)
- Mr. Hans Wiegel (appointed by KLM)
- Mr. Herman Wijffels (appointed by the Dutch State)

State of the Netherlands

- Mr. Mark Dierikx, Director General for Civil Aviation and Maritime Transport

KLM

- Mr. Peter Hartman, President & CEO
- Mr. Jan Ernst de Groot, Managing Director
- [Redacted] Secretary to the Board of the Stichting Assurances KLM

1. Opening

[Redacted]

2. Air France - KLM and KLM developments

[Redacted]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

3. Update on the assurances

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

4. Any other business

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

19-d

Staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Luchtvaart
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[Redacted]

Datum

13 april 2012

Ons kenmerk

IENM/BSK-2012/55655

nota

bezoek Board Air France KLM 16 april

Doel

Hierbij ontvangt u informatie en gesprekspunten voor het overleg met de heren Spinetta, de Juniac, Hartman en Eurlings van Air France KLM op 16 april (18.45 uur - 19.45 uur). Ook de minister-president en minister Verhagen zijn aanwezig.

Achtergrond

Doel gesprek

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Relatie en afspraken overheid met AF KLM

De fusie tussen AF en KLM is in 2004 geëffectueerd. De Nederlandse Staat heeft in 2003 afspraken gemaakt met AF en KLM om het netwerk van KLM op Schiphol te borgen en de Nederlandse luchtvaartpolitieke status van KLM te behouden (nodig voor verkeersrechten). E.e.a. is onder meer vastgelegd in de zogenaamde State assurances. De belangrijkste afspraken zijn in 2010 verlengd, waaronder de afspraak dat AF KLM met een multi-hub systeem opereert met Parijs en Schiphol als hoekstenen. De Staat is verder nog aandeelhouder in KLM.

Ook draagt de Staat een commissaris voor in de Board van AF KLM (nu dhr. De Hoop Scheffer). Verder is er een state assurances Committee dat ingeval van geschillen over de naleving van de state assurances uitspraken kan doen (nog

Bereikbaarheid
Luchtvaart

Datum
13 april 2012

Ons kenmerk
IENM/BSK-2012/55655

DE DIRECTEUR-GENERAAL BEREIKBAARHEID,

drs. L.M.C. Ongerig

Staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
 Luchtvaart
 Plesmanweg 1-6
 Den Haag
 Postbus 20904
 2500 EX Den Haag
Contactpersoon
 T 070 456 6480
 F 070 456 6750

Datum
 9 januari 2014

Kenmerk
 IENM/BSK-2014/9570

Bijlage(n)
 1

overleg met de heren Eurlings en De Juniac van Air France KLM 16 januari 2014 (12-13 uur)

Doel

U heeft 16 januari (van 12 tot 13 uur) overleg met Alexandre de Juniac, voorzitter en CEO van Air France-KLM en Camiel Eurlings, president-directeur van KLM. Ook ik ben bij dit gesprek aanwezig. Dit overleg vindt plaats op verzoek van De Juniac. Hierbij ontvangt informatie en advies voor dit gesprek. Eveneens op 16 januari ('s middags) spreken beide heren ook met premier Rutte.

Gespreksonderwerpen

[Redacted]

Ontwikkelingen binnen Air France-KLM (AF-KLM)

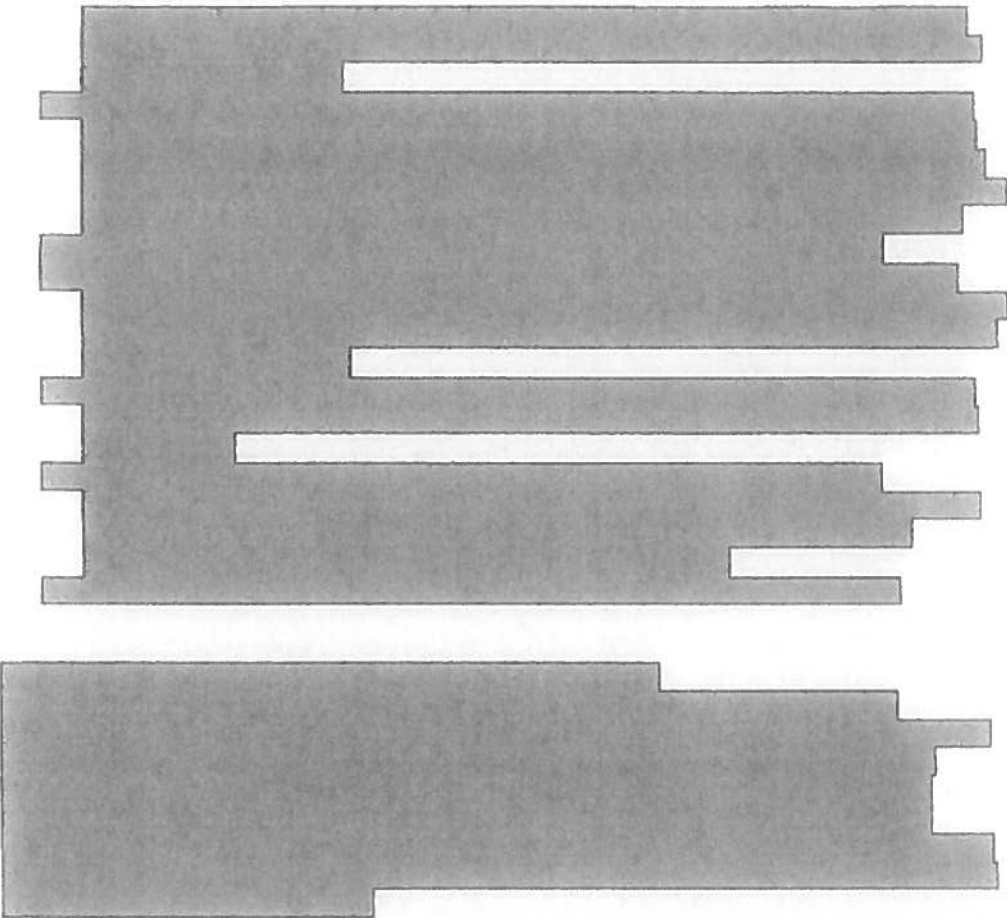
[Redacted]

[Redacted]. Begin december 2013 toonden de vakbonden bij KLM zich ongerust over centralisatieplannen waarbij 2250 hoogwaardige banen bij KLM zouden verschuiven naar de holding AF-KLM in Parijs. Vrees was daarbij ook dat de positie van KLM als volwaardige luchtvaartmaatschappij wordt aangetast. Eurlings heeft medio december in de media tegengesproken dat de positie van KLM als volwaardige airline verdwijnt en gaf aan dat er minder banen naar de AF-KLM holding in Parijs gaan dan eerder werd gedacht. Hij noemde het juist een teken van kracht dat "aan de achterkant" steeds meer dingen met Air France samen worden gedaan en dat dit een concurrentievoordeel geeft. Volgens de media wordt het personeel en de vakbonden de komende weken nader ingelicht over de nieuwe strategie van AF-KLM en de rol van KLM en kan de OR daarna een advies geven over de "New Phase in the Group". Bijgevoegd is enige nadere informatie over AF-KLM en het reorganisatieplan Transform 2015. Enkele mogelijke gesprekspunten voor u (een Engelse versie ontvangt u nog):

[Redacted]

paraaf
DGB-L

paraaf
DGB-L

DE DIRECTEUR-GENERAAL BEREIKBAARHEID,

drs. L.M.C. Ongering

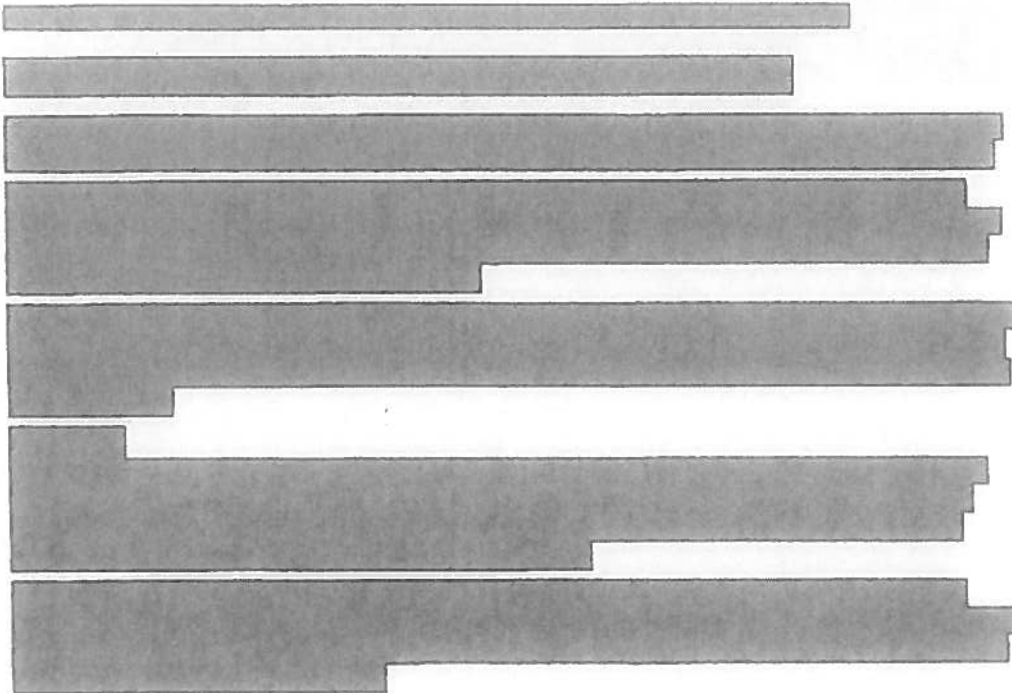
Bijlage: achtergrondinformatie

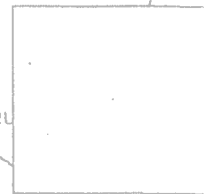
Air France-KLM

- KLM is sinds 2004 gefuseerd met Air France. Daarbij heeft de Nederlandse Staat de zogenaamde staatsgaranties bedongen, waaronder de afspraak dat Air France KLM met een "dual hub" (2 knooppunten) blijft opereren, zowel Parijs als Amsterdam.
- De Staat heeft 6% van de KLM aandelen en verder is om luchtvaartpolitieke redenen (behoud luchtverkeersrechten) 44% van de KLM aandelen juridisch eigendom van 2 Nederlandse stichtingen. Circa 49% is in handen van de holding Air France KLM.
- Air France-KLM is de holding met daaronder Air France en KLM als luchtvaartmaatschappijen. Alexandre de Juniac is CEO en voorzitter van de Board van de holding AF-KLM, Frédéric Gagey is president-directeur van Air France en Camiel Eurlings van KLM.

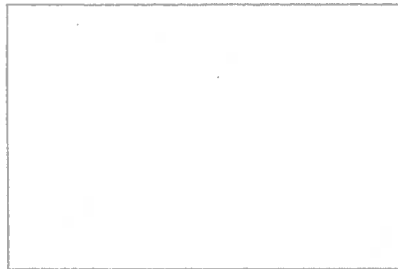
Bezuinigingsplan 'Transform 2015' & integratie Air France KLM

- Air France KLM heeft in 2012 een bezuinigingsplan 'Transform 2015' van (structureel) circa € 2 miljard aangekondigd (in 3 jaar tijd). Doel is om de winstgevendheid en concurrentievermogen te herstellen door kostenreductie, herstructurering en schuldreductie. Veel maatregelen hebben betrekking op Air France, maar het gaat ook om de holding Air France KLM en de KLM.
- Vanaf 2013 wordt ook de integratie van Air France en KLM verder doorgevoerd. Behalve de financiële afdelingen die al gecentraliseerd zijn, zullen het beheer van de vloot, luchtvaartallianties en het beheer van leidinggevend kaderpersoneel op het niveau van de holding worden uitgevoerd. Alle activiteiten die niet door de holding kunnen worden uitgevoerd zullen bij de twee maatschappijen zelf blijven. Momenteel wordt uitgewerkt wat bij de twee luchtvaartmaatschappijen aan activiteiten blijft en wat naar holding niveau AF KLM gaat (en waar de onderdelen op holding niveau worden gevestigd).

Staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Luchtvaart
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

gespreksnota

gesprek met dhr. Elbers van KLM 4 november

27 oktober 2014

Kenmerk
IENM/BSK-2014/239291

Bijlage(n)
2

Aanleiding en doel

U heeft op 4 november van 17.15 tot 18.00 uur een gesprek met dhr. Pieter Elbers, de nieuwe president-directeur van KLM. Deze afspraak komt in de plaats van uw "bijpraat"-gesprek met zijn voorganger Camiel Eurlings. Bijgevoegd is een kort cv van Elbers. Pieter Elbers zit ook in het Group Executive Committee van Air France KLM, met onder meer AF KLM CEO De Juniac en Air France CEO Gagey.

Mogelijke gesprekspunten

[Redacted text]

Ontwikkelingen inzake KLM en Air France-KLM

[Redacted text]

paraaf
DGB-L

[Redacted text block]

Mogelijke bespreekpunten en vragen:

- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]
- [Redacted bullet point]

[Redacted text line]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

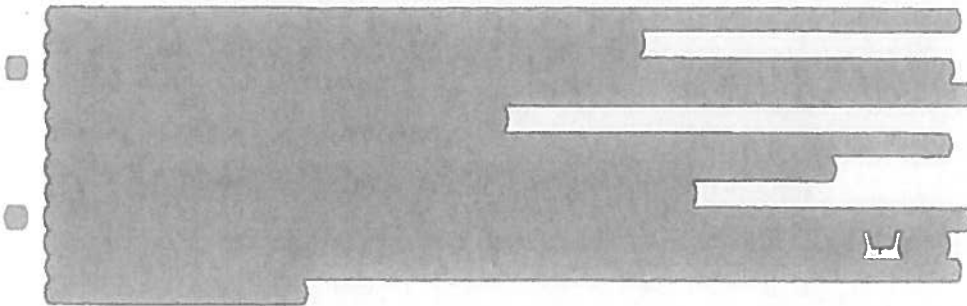
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

DE DIRECTEUR-GENERAAL, BEREIKBAARHEID,

drs. L. P. G. Ongerling

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

- [Redacted list item]
- [Redacted list item]
- [Redacted list item]
- [Redacted list item]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

DE DIRECTEUR-GENERAAL BEREIKBAARHEID,

[Redacted signature box]

drs. L.M.C. Ongering

V D

Staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Luchtvaart
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

gespreksnota

overleg met dhr. De Juniac van Air France KLM op 15
januari 2015

Datum
8 januari 2015

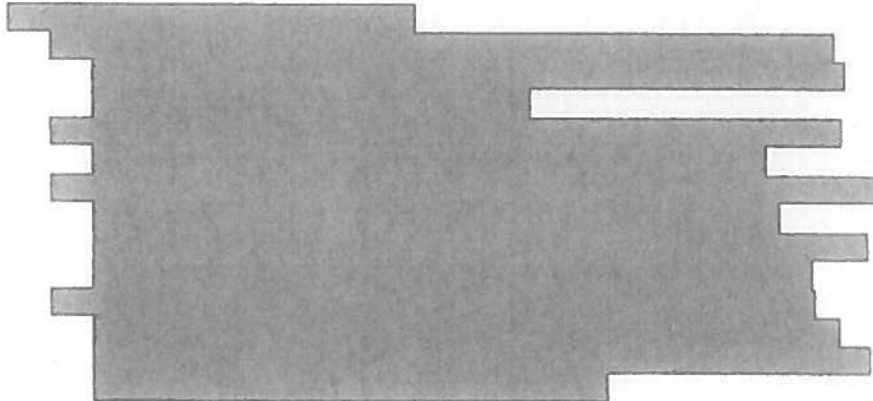
Kenmerk
IENM/BSK-2015/4420

Bijlage(n)
1

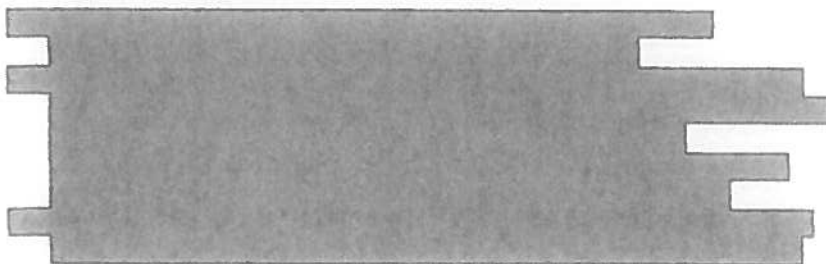
Doel

U heeft op 15 januari (15.15 – 15.45 uur) overleg met dhr. Alexandre de Juniac, CEO van Air France KLM. Hiervoor ontvangt u bijgaand advies en spreekpunten (in het Nederlands en Engels).

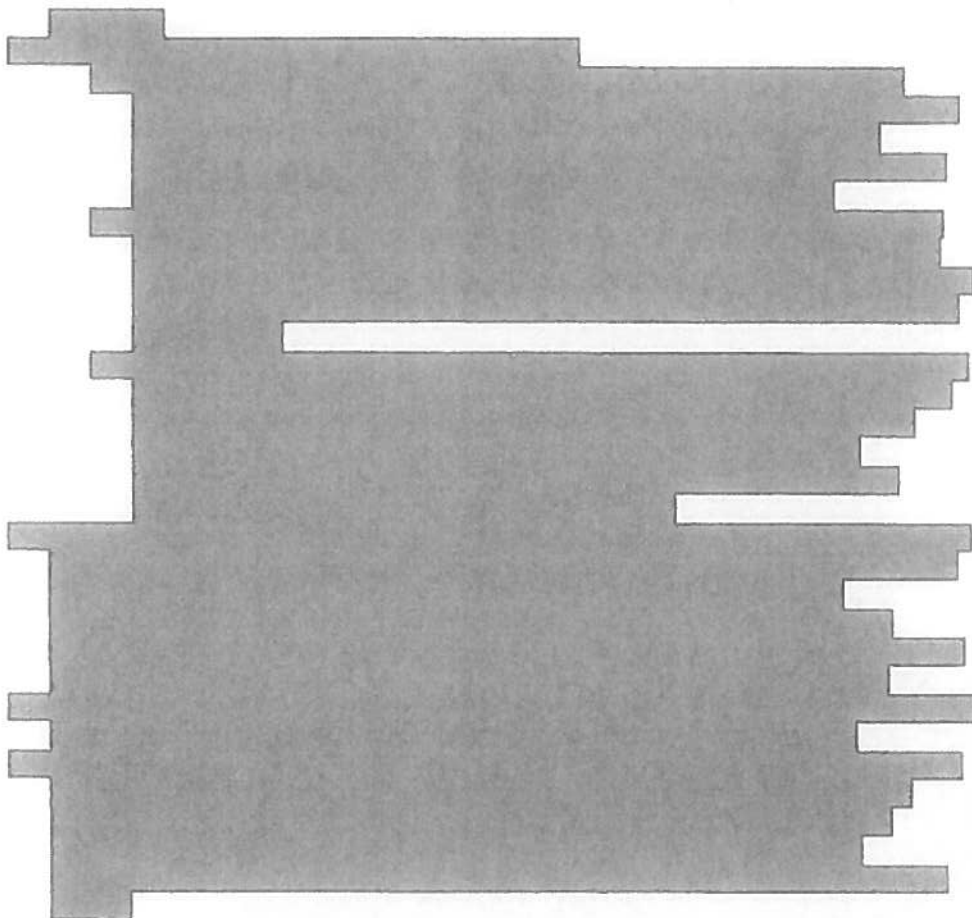
Advies

Spreekpunten (Nederlands)

paraaf
DGB-L

Spreekpunten (Engels)

DE DIRECTEUR-GENERAAL BEREIKBAARHEID,

drs. L.M.C. Ongerling

